

uw kenmerk
uw brief van
ons kenmerk 19.029212
inlichtingen bij P.S. Stikkolorum
doorkiesnummer (070) 326 11 51

Sociaal Domein
Beleid Sociaal Domein

De Raad

Stadhuis, Bogaardplein 15
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
Fax (070) 326 10 10
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

betreft Kostenontwikkeling Jeugdhulp 2018

datum
bijlage(n)

Zoals in de procesbrief t.b.v. de jaarrekening 2018 is aangekondigd, ontvangt u een separate raadsinformatiebrief over de kostenoverschrijding in het sociaal domein. Van de € 2,7 miljoen overschrijding in het sociaal domein, wordt € 2.157.000,- veroorzaakt door een overschrijding ten behoeve van Jeugdhulp 2018. Na het opstellen van de 2e halfjaarrapportage zijn de uitgaven voor de Jeugdhulp enorm toegenomen. De omvang van deze kostenoverschrijding was bij het maken van de tweede halfjaarrapportage niet te voorzien. Deze ontwikkeling vindt het college zorgelijk alhoewel de overschrijdingen in de jeugdhulp zowel regionaal als landelijk spelen. In onze risicoparagraaf van de programmabegroting 2018 is dit risico opgenomen, maar de overschrijding overtreft onze inschatting van het risico.

In de omstandigheid dat de gemeente een zorgplicht voor onze jeugdigen heeft en daarnaast de taken van de jeugdzorg in 2015 met een bezuiniging vanuit het Rijk naar ons zijn overgekomen, zien wij ons genooddaakt in te grijpen. Dit om het jeugdhulpstelsel goed toegankelijk en kwalitatief hoogwaardig te houden, maar tegelijkertijd betaalbaar voor de gemeente.

Dit is in lijn met het regionale bewustzijn om samen met jeugdhulpaanbieders in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid het stelsel betaalbaar te houden.

De belangrijkste oorzaken voor het ontstaan van deze overschrijding betreffen:

1. Inhaalslag declaraties voor zorg die in eerdere jaren is geleverd;
2. Kosten landelijke transitiearrangementen;
3. Extra inhuur jeugdteam in verband met wachtlijst;
4. Sterke toename kosten ingekochte specialistische jeugdhulp in het laatste kwartaal van 2018.

Toelichting op de overschrijding:

1. Inhaalslag declaraties voor zorg die in eerdere jaren is geleverd; Twee grote aanbieders hebben administratieve inhaalslagen gemaakt waardoor er nu jeugdigen worden gedeclareerd die niet eerder bij de gemeente bekend waren. Dit geldt voor zowel 2018 als 2017. In 2019 werd daardoor ook bekend dat de jaarrekening 2017 is overschreden. Al met al is hier een onvoorziene uitgave ontstaan van € 325.000. Wettelijk is bepaald dat jeugdhulpaanbieders 5 jaar na ingezette zorg nog mogen declareren. Vanaf 2020 vervalt deze wettelijke verplichting en in de nieuwe inkoop is dit 12 maanden.
2. Kosten landelijke transitiearrangementen; De kosten met betrekking tot de landelijke transitiearrangementen (namens gemeenten heeft de VNG afspraken met landelijke aanbieders met een specialistische functie) zijn € 251.000 hoger uitgevallen dan mocht worden verwacht.
3. Inhuur jeugdteam; De inhuur van het jeugdteam is met € 199.000 gestegen, mede omdat de wachtlijsten van Veilig Thuis moesten worden opgelost. Hiermee zijn inmiddels goede resultaten

geboekt. Tevens zijn de gedwongen maatregelen afgenomen, dit is ook te zien in de cijfers aangezien daar een onderbesteding van €123.000 is. Dit voordeel is niet meegenomen in bovenstaande overschrijding.

4. Sterke toename kosten ingekochte specialistische jeugdhulp; De door het H10 Inkoopbureau afgegeven schatting van de voor het hele jaar 2018 te verwachten kosten van de ingekochte specialistische jeugdhulp is ten opzichte van de stand bij het opmaken van de tweede halfjaarrapportage 2018 ten opzichte van het einde van het jaar met € 1.200.000 toegenomen. Na analyse is gebleken dat in het laatste kwartaal de kosten van drie producten enorm zijn gestegen. Dit betreffen de volgende producten: Jeugdhulp ambulant, specialistische Jeugd-GGZ en jeugdhulp verblijf (inclusief behandeling), die met elkaar nagenoeg dit bedrag vertegenwoordigen.

Oorzaken van de kostenstijging ingekochte gespecialiseerde jeugdhulp (punt 4):

Uit het regionale Actieplan Ombuiging kostenontwikkeling Jeugd regio H10 blijkt dat de oorzaken van de kostenstijging van de ingekochte gespecialiseerde jeugdhulp zijn:

- Tariefsharmonisering
- Toename van de hoeveelheid ingezette eenheden per cliënt (de "Q")
- Verschuiving naar duurder zorgproducten
- Toename van het aantal jeugdigen

Maatregelen

Nu wij de oorzaken van de kostenstijging op hoofdlijnen hebben kunnen herleiden, is het college voornemens gericht maatregelen te treffen om de overschrijdingen beheersbaar te maken. Allereerst zullen we nogmaals in H10 aankaarten dat wij gezamenlijk actie richting het Rijk moeten ondernemen om ons voldoende financiële middelen beschikbaar te stellen om de jeugdwet naar behoren uit te kunnen voeren. Zonder dat dit op termijn ten laste gaat van andere taken van de gemeente.

In het actieplan zijn regionale en lokale maatregelen geformuleerd om de kostenontwikkeling om te buigen. De gemeente Rijswijk trekt samen met het H10 Inkoopbureau op om te beoordelen welke maatregelen lokaal en regionaal worden genomen. Hierin zijn sommige maatregelen al getroffen en anderen staan op stapel om geëffectueerd te worden. De maatregelen richten zich op de prijs (p) van de jeugdhulp, het volume (q) van de jeugdhulp en het verbeteren van de managementinformatie over jeugdhulp. Dit laatste hebben wij als actiepunt geformuleerd, zodat wij tijdig ontwikkelingen in de jeugdhulp kunnen waarnemen en niet zoals nu is gebeurd na het opstellen van de 2de halfjaarsrapportage.

Getroffen maatregelen:

Tarieven (de P):

- De tariefsharmonisering geldt t/m 2019. Er zijn inmiddels contractgesprekken gevoerd met grootste stijgers onder jeugdhulpaanbieders door het H10 Inkoopbureau. Hier zijn afspraken gemaakt over het bijstellen van te hoge tarieven voor de betreffende jeugdhulpaanbieder. In de komende periode zal deze aanpak worden verbreed naar andere jeugdhulpaanbieders.

Volume (de Q):

- Het regionaal contractmanagement van het H10 Inkoopbureau monitort gericht bij jeugdhulpaanbieders op hoeveelheid en zwaarte van de ingezette zorg, gaat hierover in gesprek en maakt afspraken over eventuele bijstelling. Deze manier van werken is inmiddels geborgd in de werkwijze van het contractmanagement.
- Analyse van de top 20 duurste cliënten: bij de helft van deze klanten is jeugdbescherming betrokken en 90% is afkomstig uit multiprobleem gezinnen.
- Sturing vanuit het jeugdteam door scherper te verwijzen, door:
 - strikter te kijken naar de scheidslijn 18-/18+ en of de zorg wel onder de jeugdwet valt. Het betreffen de grensvlakken Wet langdurige Zorg, Zorgverzekeringswet, Passend Onderwijs en Wet Maatschappelijke Ondersteuning (maatwerk en beschermd wonen).
 - strikter te kijken naar de verbetering van de beoordeling van verzoeken om toewijzing, met als voorbeeld het toepassen van het woonplaatsbeginsel bij jongeren die 18 zijn geworden.
 - splitsing van casemanagement (zorgbehoeftebepaling en regievoering) en hulpverlening binnen het jeugdteam. Om een functiescheiding te bevorderen en ook hier het kostenbewust zijn en efficiënt werken te vergroten.

Informatiemanagement en monitoring:

- Binnen huidige regionale contractgesprekken wordt extra aandacht besteed aan opvallendheden in declaratiegedrag, wordt bij de jeugdhulpaanbieders aangedrongen op het tijdig declareren en invoeren van berichtenverkeer (start-stop berichten) en verwijstermijnen. Een strak administratief proces is een basisvoorwaarde om meer grip te krijgen op de kosten in de jeugdhulp en de kosten beheersbaar te maken en te houden.

Toekomstige maatregelen:

Tarieven (de P):

- Met de inkoop van 2020-2024 worden realistische PIC-tarieven (Profiel Intensiteit Combinatie waarbinnen resultaten geleverd worden met een vast tarief) vastgesteld.

Volume (de Q):

In de Jeugdwet is vastgelegd dat gemandateerde professionals in het wijkteam (jeugdteam), huisartsen, jeugdartsen, medisch specialisten, rechters, jeugdbeschermers en jeugdreclasseerders de wettelijke verwijzers zijn naar de jeugdhulp. De gemeente heeft hiermee slechts directe invloed op een beperkt deel van de verwijzingen, namelijk die van het jeugdteam. Toch willen we dat al deze verwijzers en aanbieders zich bewust zijn van de kosten van de jeugdhulp. Hiervoor is samenwerking met de overige wettelijke verwijzers noodzakelijk. Een deel van onderstaande maatregelen zijn dan ook daarop gericht.

- Samenwerking met andere verwijzers versterken, waarbij we inzetten op een pilot 'inzet praktijkondersteuner jeugd bij huisartsen'. Hiermee versterken we ook de samenwerking tussen het jeugdteam en huisartsen.
- Regievoering op door- en uitstroom. Veelal richten we ons op de instroom, maar minder op door- en uitstroom, met name in de residentiële zorg. Dit heeft ook te maken met het feit dat het regionaal ontbreekt aan vervolgplekken. Een deel van het door het Rijk beschikbare gestelde transitiefonds wordt hier regionaal voor ingezet.
- Pilot Beter Samenspel (samenwerking lokale team en jeugdbescherming jeugdbescherming): nieuwe werkwijze in 2020/2021 in Rijswijk implementeren. Doel: tijdig inzetten van de juiste hulp om een doorgaande lijn binnen deze gezinnen borgen en langdurige intergenerationele problematiek daarbij te doorbreken.
- Doorontwikkeling van de toegang: tijdig inzetten van de juiste hulp door middel van integraal werken binnen de gemeente Rijswijk.
- Het steunen van de deelname landelijke lobby op effecten pakketmaatregelen Wet Langdurige Zorg, Zorgverzekeringswet. Hierbij is het uitgangspunt dat jeugdigen de juiste zorg uit het juiste budget krijgen en dit niet afgewenteld wordt op de gemeentelijke budgetten voor Jeugdhulp.

Informatiemanagement

- Verdiepende analyse van de bouwblokken van de prognosetool van het H10 Inkoopbureau. Hierin wordt ook de nadere analyse meegenomen van de stijging in het laatste kwartaal 2018.

Het beoogde maatschappelijk effect van deze maatregelen is dat een goed toegankelijk, kwalitatief hoogwaardig en betaalbaar Jeugdhulpstelsel beschikbaar blijft voor degenen die dit nodig hebben. Om dit nogmaals te herhalen, dit kan alleen een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid zijn van Rijk, regio, gemeente, jeugdhulpaanbieders en verwijzers zijn. Vanzelfsprekend worden alle ervaringen ingebracht in het inkoopproces 2020-2024.

We houden u via de tussentijdse rapportages, of vaker indien nodig, op de hoogte.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

drs. M. Middendorp MPC

drs. M.J. Bezuijen